

НОВІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ: ЯК НАМ ВПОРАТИСЬ?

Чому в технічних вузах ми
вивчаємо опір металів,
а в педагогічних не
вивчаємо опір особистості,
коли її починають виховувати?

А.С. Макаренко «Педагогічна поема»

Адже ми ж знаємо,
що цей острів зовсім безлюдний

з кінофільму «Про Червону Шапочку» (1977)

ЧЕРНОВ І.С., СУХАНОВА С.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

З початку пандемії коронавірусу, а потім і російсько-української війни, наша освітня система зштовхнулася з цілою низкою викликів, небачених раніше у цілому світі. Подобається це комусь чи ні, світ змінився, і змінився незворотно. І разом з ним, маємо змінитися і ми, викладачі, науковці та усі працівники сфери освіти. Ми маємо ретельно переглянути усі старі підходи з викладання матеріалу, якими навчали самих нас у вищих навчальних закладах, визначити, що продовжує бути ефективним і зараз, а що треба змінити, адаптувати та модернізувати з урахуванням реалій нового, більш невизначеного та складного світу, у якому ми усі опинилися зараз.

Зараз можна констатувати сумний факт, що в сучасних умовах і обставинах якість підготовки студентів різко знизилася. І це проблема системна, і стосується вона не тільки вишів, але й усієї шкільної та середньо-спеціальної освіти. Причин цього багато: пов'язаний з війною від'їзд великої кількості студентів за кордон, вимушене переведення освіти в онлайн-формат та пов'язана з цим втрата студентами повноцінного студентського життя в стінах вищих навчальних закладів, втрата ними можливості знаходитись разом, сидіти за одними партами, спілкуватися з викладачами особисто та взагалі перебувати повноцінною студентською спільнотою. Зараз ми маємо покоління студентів, в яких суворя реальність вкрала всі ці безцінні речі. Ми всі є свідками того, як все це демотивує як студентів, так і нас, викладачів. Але, попри все, ми маємо щось з

цим зробити. Одним з можливих рішень тут може бути наступне: чесно та правдиво говорити про це з самими студентами. Чим раніше, тим краще, вони мають зрозуміти поточні реалії та існуючий на зараз стан речей. Тоді є шанс, що студенти, усвідомивши той факт, що не дивлячись на усі потуги та сумлінні старання викладачів, в сучасних реаліях вони отримують диплом про вищу освіту, але відразу стануть в програшну конкурентну позицію у порівнянні з тим поколінням студентів, яким пощастило отримати повноцінну офлайн освіту ще до початку останніх негативних змін та подій у світі. Зараз, з урахуванням існуючих обмежень, ми далеко не всюди можемо їм допомогти засвоїти навчальний матеріал на минулому рівні. Тому студенти мають знати вже зараз, що в теперішній непростий час дуже багато залежить від них самих. Опановувати сучасні комп'ютерні програми для проектування, додатково вивчати будівельні технології, сучасні норми і вимоги, а також інші предмети – все це вони мають робити самостійно, в додаток до тих занять, які ми проводимо у відповідності до учбового розкладу. Вони мають зрозуміти, що «порятунок потопаючих» – це багато в чому «справа рук самих потопаючих». І, зрозумівши це, багато з них зроблять ставку на саморозвиток та самоосвіту. І для цього зараз в них є майже все – безліч освітніх онлайн-ресурсів, приватних курсів, навчальної літератури у вільному доступі в мережі інтернет, можливості віддаленого працевлаштування та інші переваги, які надає глобальний світ та розвиток сучасних інтернет-технологій. І ці речі, яких не мали попередні покоління студентів, можуть допомогти нинішнім студентам компенсувати ті втрати, які сталися зараз у зв'язку з обставинами, вказаними вище.

Ми вважаємо, що для того, щоб успішно впоратися з новою реальністю та її викликами, їх потрібно в першу чергу усвідомити усім учасникам освітнього процесу – від викладачів до студентів. І тільки тоді, ми впевнені, будуть знайдені вірні рішення та відповіді на нові виклики сучасного світу.